BESLUITEN WAARVAN PUBLICATIE NIET VERPLICHT IS

BESLUIT VAN DE RAAD

van 16 december 2009

betreffende de toekenning door de autoriteiten van de Republiek Letland van staatssteun voor de aankoop van landbouwgrond tussen 1 januari 2010 en 31 december 2013

(2009/991/EU)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name op artikel 108, lid 2, derde alinea,

Gezien het verzoek van de regering van de Republiek Letland van 17 november 2009,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Republiek Letland (hierna „Letland" genoemd) heeft op 17 november 2009 bij de Raad conform artikel 88, lid 2, derde alinea, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap een verzoek ingediend om een beschikking betreffende het plan van Letland om staatssteun te verlenen aan Letse landbouwers voor de aankoop van landbouwgrond.

(2) Volgens de door het Centraal Bureau voor de statistiek van Letland verstrekte cijfers zijn 97,6 % van alle landbouwbedrijven kleiner dan 15,9 hectaren. Bijgevolg bestaat het leeuwendeel van de Letse landbouw uit semizelfvoorzieningsbedrijven. De ongunstige oppervlaktestructuur van de Letse landbouwbedrijven, het feit dat Letland de laagste rechtstreekse betalingen van alle lidstaten ontvangt op grond van het mechanisme voor geleidelijke invoering waarin de Toetredingsakte van 2003 voorziet, en de in vergelijking met de opbrengst onevenredig grote hoeveelheid arbeid die de landbouw vergt, leiden tot lage landbouwinkomens, die in 2009 nog verder zijn gedaald.

(3) Volgens de door het Letse Centraal Bureau voor de statistiek verstrekte cijfers had Letland tot en met 2007 1 930 900 ha landbouwgrond maar het met het oog op de rechtstreekse betalingen aangegeven areaal bedroeg niet meer dan 1 551 185 hectaren. Bijgevolg bezitten en beheren niet-landbouwers 379 715 hectaren. Staatssteun zou landbouwers in staat stellen deze landbouwgrond te kopen.

(4) In 2009 heeft de steeds diepere recessie van de wereldeconomie ten gevolge van de mondiale crisis een negatief effect gehad op de Letse economie en de Letse landbouwbedrijven, zowel wegens de achterblijvende vraag als wegens de kelderende aankoopprijzen: in de eerste drie kwartalen van 2009 is de tarweprijs ten opzichte van 2008 met ongeveer 37 % gedaald, de gerstprijs met ongeveer 44 % en de melkprijs met ongeveer 38 %.

(5) De inkomenssituatie van de landbouwers in Letland is nog verslechterd doordat de prijzen van de landbouwproductiemiddelen in 2008 scherp zijn gestegen (minerale meststoffen met 67 %, diensten van dierenartsen met 46 %, elektriciteit met 29 % en brandstof met 15 %) en in 2009 niet zijn gedaald. De productiekosten zijn ongewijzigd gebleven. Voor vele Letse boerderijen zullen de omstandigheden waarschijnlijk verder verslechteren, waardoor het aantal landbouwgezinnen dat tot armoede dreigt te vervallen, zal stijgen.

(6) De werkloosheid in Letland, de hoogste van de Europese Unie, bedroeg in september 2009 reeds 19,7 % en is sedert januari 2009 gestegen met 62 %. Daarom moet staatssteun werklozen helpen over te schakelen op landbouw door hen in staat te stellen landbouwgrond te kopen. Ook moeten hiermee semizelfvoorzienende landbouwers die niet langer als werknemers buiten de landbouw werken, de kans krijgen de areaalstructuur van hun bedrijf te verbeteren, zodat ze met hun grond een inkomen verwerven dat hun een basislevensstandaard waarborgt. De steun moet ook de verkoop vergemakkelijken van landbouwgrond in het bezit van werklozen die kapitaal nodig hebben om zelfstandig te worden.

(7) Omdat landbouwers gebrek hebben aan financiële middelen en de rente op zakelijke leningen voor de aankoop van grond hoog is, ondervinden zij grote moeilijkheden om een commerciële lening aan te gaan voor investeringen, zoals het aankopen van landbouwgrond. In november 2009 bedroeg de door de kredietinstellingen gehanteerde rentevoet voor zakelijke kredieten voor de aankoop van landbouwgrond meer dan 15 % per jaar.

(8) In 2009 heeft de recessie vat gekregen op de markt voor landbouwgronden. Het aantal aan- en verkopen van land is aanzienlijk gedaald; volgens het kadaster is het aantal transacties met een factor van meer dan 4,5 gedaald ten opzichte van 2007.

(9) De te verlenen staatssteun bedraagt maximaal 8 miljoen Letlandse lats (LVL) en zou in de periode van 2010 tot en met 2013 de aankoop van in totaal 70 000 ha landbouwgrond door ongeveer 1 000 landbouwers mogelijk moeten maken. Zowel grond die aan de staat of aan gemeenten toebehoort als grond die aan particulieren toebehoort, komt in aanmerking.

(10) De staatssteun zal worden verstrekt in de vorm van subsidie voor rentebetalingen op leningen ter dekking van 4 procentpunt van het door de bank gehanteerde jaarlijkse rentetarief. Indien dit jaarlijkse rentetarief onder 4 procentpunt ligt, wordt het door de lener betaalde werkelijke rentetarief volledig vergoed.

(11) De Commissie is vooralsnog geen procedure gestart en heeft nog geen standpunt ingenomen over de aard en de verenigbaarheid van de steun.

(12) Er is dus sprake van buitengewone omstandigheden, waardoor de steun in afwijking van de geldende bepalingen als verenigbaar kan worden beschouwd met de interne markt, voor zover die steun strikt noodzakelijk is om de omvang van de armoede op het Letse platteland te beperken,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De buitengewone staatssteun van de Letse autoriteiten ten behoeve van leningen voor de aankoop van landbouwgrond met een maximumbedrag van 8 miljoen LVL, te verlenen tussen 1 januari 2010 en 31 december 2013, wordt verenigbaar geacht met de interne markt.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Republiek Letland.

Gedaan te Brussel, 16 december 2009.

Voor de Raad
De voorzitter
E. ERLANDSSON